

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра міжнародних економічних відносин

Ректор

Беліков С.Б.

2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 17 ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Інститут, факультет: економіко-гуманітарний інститут
гуманітарний факультет

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітня програма «Міжнародний бізнес»

«_____» _____, 2020 року - 16 с.

Розробники: Ситников М.М., д.ф., к.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол від «27» 05 2020 року № 10

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

«27» 05 2020 року _____ (Е.В.Прушківська)

Схвалено науково-методичною комісією гуманітарного факультету

Протокол від «10» 06 2020 року № 6

«10» 06 2020 року Голова _____ (М.В.Дедков)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 міжнародні відносини	обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 292 міжнародні економічні відносини; Освітня програма: міжнародний бізнес	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 5	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		76 год.	112 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36,7%

для заочної форми навчання – 63,3%

1. Мета навчальної дисципліни

Особливості сучасного стану і економічного розвитку України передбачають розвиток зовнішньоекономічної діяльності. Організація зовнішньоекономічної діяльності та вихід національних підприємств на світові ринки як повноцінного суб'єкта міжнародних економічних відносин є одним з важливих аспектів для України, тому виникає необхідність вивчення дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» і надання студентам знань про світові економічні процеси, зміст, сутність та організацію зовнішньоекономічної діяльності що відбуваються на рівні окремих підприємств, фірм, різних форм власності і методів ведення бізнесу. Вихід підприємств на зовнішні ринки може бути ефективним за умови наявності спеціалістів із зовнішньоекономічної діяльності, які володіють теорією і практикою визначення видів зовнішньоекономічної діяльності, пошуку іноземних ринків, партнерів, посередників, практикою укладання та виконання контрактів, здійснення міжнародних комерційних угод з урахуванням особливостей конкретних ринків, правового регулювання та здійснення експортних та імпорتنих операцій.

Для освоєння студентами необхідних теоретичних знань та отримання практичних навичок щодо організації та здійснення зовнішньоекономічної діяльності попередньо їм необхідно опрацювати такі дисципліни як «Країнознавство», «Міжнародні економічні відносини», «Економіка бізнес-структур». Отримані знання в подальшому стануть теоретичною базою для здобувачів при опануванні таких дисциплін як «Глобалізація і транснаціоналізація світової економіки», «Міжнародна інвестиційна діяльність», «Інноваційні моделі та форми міжнародного бізнесу», «Міжнародний бізнес», «ЗЕД підприємства: зовнішньоекономічні операції і контракти».

Мета дисципліни - надання знань про сутність, механізми, форми та етапи зовнішньоекономічної діяльності, вивчення та визначення факторів які впливають на динаміку, ефективність та розвиток зовнішньоекономічної діяльності та зовнішньоекономічних зв'язків.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення теоретичних підвалин і концепцій зовнішньоекономічної діяльності; опанування знаннями мікроекономічного ефекту зовнішньоекономічної діяльності, знаннями макроекономічного ефекту зовнішньоекономічної діяльності, їх впливу на розвиток економіки підприємства, України й країн світового господарства в цілому; визначення механізму організації, перспектив розвитку і оцінка поточних та перспективних зовнішньоекономічних відносин між Україною і окремими країнами та регіональними інтеграційними угрупованнями. Вивчення дисципліни дозволить:

- сформувати у здобувачів уявлення про основні етапи розвитку зовнішньоекономічної діяльності;
- виявити тенденції розвитку ЗЕД;
- вивчити сучасні технології виходу на закордонні ринки;
- виявити роль посередників та партнерів у зовнішньоекономічної діяльності;
- розкрити специфіку розрахунків з міжнародними фірми;
- отримати уявлення про роботу з підприємствами з іноземним капіталом.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

інтегральну компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов

загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного бізнес-середовища та вміння адаптуватися до них.

СК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

СК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації зовнішньоекономічних валютно-фінансових і кредитних відносин.

СК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема.

СК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у економічних відносинах.

СК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

СК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

СК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Очікувані програмні результати навчання:

РН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

РН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

PH5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

PH7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

PH9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

PH15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

PH19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу.

PH20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

PH21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

PH22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнес-середовища для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД).

Тема 1. Методологія ЗЕД.

Вступ до дисципліни. Зовнішньоекономічні зв'язки як форма господарської діяльності. Можливості і задачі господарських організацій в міжнародному співробітництві. Підприємство в системі світогосподарських зв'язків. Складові зовнішньоекономічної політики держави. Зовнішньоекономічні зв'язки., зовнішньоекономічна діяльність, зовнішньоекономічні операції. Основні форми та види ЗЕЗ та ЗЕД. Принципи ЗЕД. Міжнародний поділ праці .

Тема 2 .Регулювання ЗЕД .

Державне регулювання ЗЕД. Органи державного регулювання ЗЕД. Недержавне регулювання ЗЕД . Органи недержавного регулювання. Функції та повноваження. Тарифне регулювання. Нетарифне регулювання. Гармонізована система опису та кодування товарів. Митний контроль. Товари для зовнішнього ринку. Тарифне і нетарифне регулювання.

Тема 3. Маркетинг у зовнішньоекономічній діяльності.

Мотиви та етапи виходу підприємства на зовнішні ринки. Виникнення і розвиток маркетингу ЗЕД, концепції міжнародного маркетингу як своєрідної системи маркетингової діяльності. Доцільність виходу на закордонні ринки. Підходи до вибору

закордонного ринку. Вихід на ринки. Сегментація закордонного ринку. Організація служби маркетингу.

Тема 4. Партнери для зовнішньоекономічної діяльності.

Вибір виду зовнішньоекономічної діяльності. Технологія пошуку закордонного партнера. Вибір партнера для ЗЕД. Оцінка партнера. Встановлення контакту з закордонним партнером. Інформація про закордонну фірму. Оферта. Запит. Замовлення. Технологія ділового спілкування. Листування. Телефонні переговори. Підготовка до зустрічі. Підготовка перемовин. Основи ведення переговорів.

Тема 5. Цінова політика у ЗЕД. Конкурентний аркуш. Аналіз світових цін. Правила ІНКОТЕРМС.

Ціна товару. Проблеми при встановленні ціни. Рівень ціни. Прямі витрати. Непрямі витрати. Світова ціна. Формування світової ціни. Фіксація ціни у контракті. Джерела пошуку світових цін. Базис ціни. Витрати по постачанню товару. Зміст конкурентного аркушу. Методика формування та складання конкурентного аркуша. Знижки до ціни. Правила ІНКОТЕРМС.

Змістовий модуль 2. Організація зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 6. Посередники у зовнішньоекономічній діяльності.

Види посередницьких операцій, їх особливості. Класифікація посередників за обсягом повноважень. Брокери, маклери. Агенти представники. Комісіонери, консигнатори. Торгівельні агенти. Дистриб'ютори. Класифікація посередників за їх місцем на ринку. Прості агенти. Агенти з правом першої руки. Монопольні та ексклюзивні агенти. Функції та роль кожного при здійсненні ЗЕ операцій.

Тема 7. Організаційні структури зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Сутність функціонування підприємства. Класифікація підприємств за організацією та формою власності. Експортно-імпортна діяльність підприємства. Зовнішньоекономічний відділ підприємства. Функції та завдання ЗЕВ підприємства. Фахівці з зовнішньоекономічної діяльності, їх права та обов'язки.

Тема 8. Міжнародна торгівля послугами.

Міжнародний ринок послуг та умови його формування. Сутність та економічне значення інжинірингу, реінжинірингу, франчайзингу, лізингу. Характеристика функцій інжинірингу, реінжинірингу, франчайзингу, лізингу. Систематизація видів операцій інжинірингу, реінжинірингу, франчайзингу, лізингу. Ноу-хау технічного і комерційного характеру. Торгівля ноу-хау.

Тема 9. Залучення інвестицій та правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності.

Поняття та сутність інвестицій. Види та форми інвестицій. Інвестиційні інструменти. Прямі іноземні інвестиції. Портфельні інвестиції. Правовий захист суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Арбітражні та державні суди. Право яке використовується при вирішенні спору. Форми міжнародного комерційного арбітражу. Третейські суди.

Тема 10. Організація та функціонування в Україні підприємств з іноземним капіталом.

Форми підприємств з іноземним капіталом. Законодавча і нормативна база створення підприємств з іноземним капіталом. Сутність функціонування підприємств з іноземними інвестиціями. Порядок створення спільних підприємств. Ефективність функціонування СП. Основні показники ефективності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього го	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД).												
Тема 1. Методологія ЗЕД		2	1			7		0,3	0,1			11
Тема2 Регулювання ЗЕД.		6	2			8		0,9	0,3			12
Тема 3.Маркетинг у зовнішньоекономічній діяльності		2	1			7		0,6	0,2			11
Тема 4. Партнери для зовнішньоекономічній діяльності.		2	1			7		0,6	0,2			11
Тема 5. Цінова політика у ЗЕД. Конкурентний аркуш. Аналіз світових цін. Правила ІНКОТЕРМС.		2	1			7		0,6	0,2			11
Разом за змістовим модулем 1		14	6			36		3	1			56
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Організація зовнішньоекономічної діяльності.												
Тема 6. Посередники у зовнішньоекономічній діяльності.		2	1			8		0,3	0,2			11
Тема 7. Організаційні структури зовнішньоекономічній діяльності підприємства		6	2			8		0,9	0,2			11
Тема 8. . Міжнародна торгівля послугами		2	2			8		0,6	0,2			11
Тема 9. Залучення інвестицій та правове забезпечення зовнішньоекономічній діяльності.		4	2			8		0,6	0,2			11

Тема 10. Організація та функціонування в Україні підприємств з іноземним капіталом		2	1			8		0,6	0,2			11
Разом за змістовим модулем 2		16	8			40		3				56
Усього годин	120	30	14			76	120	6	2			112

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/заочн
1	Зовнішньоекономічна діяльність і зовнішньоекономічні зв'язки	1/0,1
2	Державне, недержавне, тарифне та нетарифне регулювання ЗЕД	1/0,2
3	Маркетинг у зовнішньоекономічній діяльності	2/0,3
4	Пошук партнерів, оцінка доцільності та організація виходу на іноземний ринок	1/0,2
5	Зовнішньоекономічні операції	1/0,2
6	Організація посередницької діяльності у ЗЕД	1/0,2
7	Порядок складання зовнішньоекономічного контракту	1/0,2
8	Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів ІНКОТЕРМС. Розрахунок конкурентного аркуша	4/0,4
9	Інвестиційна складова зовнішньоекономічної діяльності	1/0,1
10	Залучення іноземного досвіду та ефективність створення підприємств з іноземними інвестиціями	1/0,1

5. Теми практичних занять

Не передбачені навчальним планом

6. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом

7. Самостійна робота

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

№ Зн/п	Назва теми	Кількість годин, д/заочн
1	Нормативна та законодавча база зовнішньоекономічної діяльності	7/11
2	Товари для зовнішнього ринку, митні тарифи та мита, роль мита, кількісні обмеження, приховані, фінансові та позаекономічні методи регулювання	8/12
3	Аналіз маркетингового середовища: економічне, історико-культурно-географічне та політичне середовище	7/11
4	Пошук інформації про іноземних партнерів	7/11
5	артер, зустрічні закупівлі, компенсаційна торгівля, великомасштабні операції на компенсаційній основі, операції на давальницької сировині, викуп застарілої продукції та постачання на	7/11

	комплектацію	
6	Класифікація посередників за їх обсягом повноважень та їх місця на ринку	8/11
7	Умови контракту купівлі – продажу . Цінова та товарна політика на світових ринках	8/11
8	Класифікація послуг, особливості торгівлі та державне регулювання торгівлі послугами	8/11
9	Інвестиційна і інноваційна діяльність при організації ЗЕД	8/11
10	Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних операцій. Кредитування у міжнародній торгівлі. Створення підприємств з іноземним капіталом	8/11
	Разом	76/112

8. Індивідуальні завдання

Для заочного відділення написання письмової контрольної роботи згідно методичних вказівок.

9.Методи навчання

Основними формами навчальної роботи при вивченні дисципліни є лекційні та семінарські заняття. Лекції проводяться з базових питань міжнародного бізнесу, містять узагальнений теоретичний матеріал, які є базою для самостійної роботи студентів. В процесі читання лекцій увага концентрується на найбільш складних питаннях досліджуваної теми, додаються рекомендації для самостійної роботи над відповідними темами. Спосіб подання інформації студентам в процесі їх пізнавальної діяльності реалізується через певні дії та методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – для практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного.

10. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)
РН 3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.	Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон’юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного бізнес-середовища та вміти адаптуватися до них (СК 5)

	<p>Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі (СК 6)</p> <p>Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків (СК 11)</p>
<p>РН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.</p>	<p>Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції (СК1)</p> <p>Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародного бізнесу (СК 3)</p> <p>Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного бізнес-середовища та вміти адаптуватися до них (СК 5)</p> <p>Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. (СК 8)</p>
<p>РН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.</p>	<p>Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. (СК 8)</p> <p>Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)</p>
<p>РН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>	<p>Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)</p>
<p>РН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності</p>	<p>Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного бізнес-середовища та вміти адаптуватися до них (СК 5)</p> <p>Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі (СК 6)</p> <p>Здатність аналізувати теорії та механізми</p>

людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.	реалізації зовнішньоекономічних валютно-фінансових і кредитних відносин (СК7)
РН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.	Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. (СК 8)
РН 19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу.	Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародного бізнесу (СК 3) Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного бізнес-середовища та вміти адаптуватися до них (СК 5) Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі (СК 6) Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема (СК 12)
РН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.	Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у економічних відносинах (СК13) Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України (СК15)
РН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.	Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними. (СК 8) Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами (СК 14) Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)
РН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування	Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародного

міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнес-середовища для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.	бізнесу (СК 3) Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами (СК 14)
--	---

11. Засоби оцінювання

Навчальна дисципліна «Основи зовнішньоекономічної діяльності» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Тематика дисципліни розрахована на 2 змістовні модулі, які містять 10 тем. Підсумкова кількість балів виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю та підсумковим контролем, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни.

Методами оцінювання та демонстрування результатів згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є: поточний контроль (контроль відвідування занять студентом, усне опитування, індивідуальне опитування, доповіді); рубіжний контроль (тестування за темами модуля 1, модуля 2); підсумковий контроль (екзамен – форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на семінарських заняттях, а також завдань до екзамену). Сумарний результат містить 100 балів.

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

12. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Рубіжний контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. Семестровий контроль з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання екзамену включають тестові завдання, теоретичні питання з курсу та практичне завдання.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Поточне тестування										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Модуль 1					Модуль 2						
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**/ Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка». 2019. 59 с.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

- Комплект завдань для проведення вхідного контролю.
- Комплект завдань для проведення поточного контролю.
- Комплект завдань для підсумкового контролю.
- Конспект лекцій з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» / Укл. М.М.Ситников.– Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.
- Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» / Укл. М.М.Ситников. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.
- Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» заочної форми навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»/ Укл. М.М.Ситников. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.
- Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»/ Укл. М.М.Ситников. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2019.

14. Рекомендована література

Базова

1. Козак Ю.Г. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019,400с.
2. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів/ Бутко М.П. та ін.: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2017,528с.
3. Патица Н.І., Мартинюк О.В., Кучеренко Д.Г. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2017,506с.
4. Амеліна І.В., Попова Т.Л., ВладимировС.В. . Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019,256с.
5. Зінчук Т.О.,Ковальчук О.Д., Куцмус Н.М. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2017,512с.
6. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб.і доп. / В.В Козик та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 608с.
7. Бутинець Ф.Ф. та ін. Облік і аналіз ЗЕД. Підручник для студентів Вузів /За ред. Проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-е вид., доп і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2009. 544с.
8. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Підручник / За ред. І.В.Багрової. Київ: Центр навч. л-ри, 2004. 580 с.
9. Румянцев А.П., Румянцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: Навч. посіб. Київ: Центр навч. л-ри, 2006. 377 с.
10. Основи митної справи: Навч. посіб. / За ред. П.В.Пашка. – 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Т-во «Знання» КОО, 2008.318 с.
- 11.Міжнародний бізнес : навчальний посібник / О. М. Файчук, С. В. Сидоренко. – К. : НУБіП України, 2016. – 236 с.
- 12.International business: tutorial / О. М. Faichuk, О.V. Faichuk. – К.:NULES of Ukraine, 2019. – 220 p.

Допоміжна

1. Закон України “Про Зовнішньоекономічну діяльність”;
2. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
4. Положення Мінекономіки про форму зовнішньоторговельних договорів (контрактів) №201
5. Черномаз П.А. Міжнародний маркетинг. Харків: Консул , 2007. 160с.
6. Богун В.П. Зовнішньоекономічні контракти: окремі питання теорії та практики укладання. Вісник вищого арбітражного суду України. 2005. №1.С.149-151.
7. Руденко Л.В. Розрахункові та кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства: Підручник .Київ: Лібра, 2005. 428 с.
- 8.Термінологічний українсько-англійський словник-довідник економіста міжнародника: навчальний посібник [Текст] / А.І. Мелещенко, Е.В. Прушківська, О.А. Кулабнева, І.О. Лазнева, Т.С. Павлюк, О.П. Сарнацький, М.М. Ситников – навч.посіб. – вид. 2- ге, допов. і перероб. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. - 376 с.
- 9.Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. / С.Є. Хрупович. – Тернопіль, 2017.- 137 с.
- 10.Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підруч. / Ю. Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 228 с.
- 11.Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / За ред. Ю.Г. Козака, М.А. Зайця. – Одеса: «ТОВ ПЛУТОН», 2016. – 352 с.
- 12.Основи зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / за ред. Ю.Г. Козака, Т. Спорєка. – 5-те вид., перероб. та доп. – Київ – Катовіце: Центр учбової літератури, 2016. – 289 с.
- 13.Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон: навч. посіб. для вnz / за ред. Ю.Г. Козака; [авт.: Ю.Г. Козак та ін.]. – Вид. 6-те, перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури., 2016. – 292 с.

14. Ситников М.М. Вплив прямого іноземного інвестування на активізацію регіонального соціально-економічного розвитку [Електронний ресурс] / М.М.Ситников, І.О.Лазнева, А.О.Єгоров // Глобальні та національні проблеми економіки.- 2017.- вип.16.- С.81- 86. – Режим доступу до журн.:[http:// www.global-national.in.ua/pro-zhurnal](http://www.global-national.in.ua/pro-zhurnal).

15. Ситников М.М. Адаптація інноваційної політики ЄС до процесів регіонального соціально-економічного розвитку /М.М.Ситников, А.І. Мелешенко // Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. вип.22. С.108 - 113. URL.:[http:// www.global-national.in.ua/pro-zhurnal](http://www.global-national.in.ua/pro-zhurnal)

16. Єгоров А.О. Міжнародна трудова міграція: проблеми регулювання та захисту мігрантів на досвіді ЄС / А.О. Єгоров, М.М. Ситников // VIRTUS: Scientific Journal.- Монреаль: СРМ «ASF».-2018.-№ 23.- С.139-143.

17. Єгоров А.О. Економічна ефективність міжнародної трудової міграції та забезпечення гідних умов праці українських мігрантів в країнах ЄС [Електронний ресурс] / А.О. Єгоров, М.М. Ситников// Глобальні та національні проблеми економіки.- 2018.- вип.23.- С.395 – 401. – Режим доступу до журн.:[http:// www.global-national.in.ua/pro-zhurnal](http://www.global-national.in.ua/pro-zhurnal)

18. Ситников М.М., Єгоров А.О. Активізація інноваційного розвитку України шляхом залучення досвіду ЄС / М.М.Ситников, А.О.Єгоров // Причорноморські економічні студії.- 2018.- вип.29.- С.10 – 14.

19. Мелешенко А.І. Міжнародний рух капіталу та економічні ризики України в умовах фінансових криз / А.І.Мелешенко, М.М.Ситников // Інвестиції: практика та досвід.- 2018.- № 11.- С.55-59.

20. Ситников М.М. Регіональний соціально-економічний розвиток України в ракурсі інноваційної політики ЄС / М.М.Ситников, А.І. Мелешенко // Інфраструктура ринку. 2019. №37. С.93-99. URL: [http:// www.market-infr.od.ua](http://www.market-infr.od.ua)

21. Мелешенко А.І. Розвиток інвестиційно-інноваційного потенціалу Запорізького регіону в умовах Євроінтеграції. / А.І. Мелешенко, М.М.Ситников // Економічні студії. Науково-практичний журнал. 2020. - №4(30). - С. 88-96.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронний посібник з практики зовнішньоекономічної діяльності: режим доступу: www.stern.nyu.edu/adamodar/New_Home_Page/data.html
2. Official Journal of the European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
3. European Commission-Enterprise and Industry [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/>
4. ECB: European Central Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecb.int/home/html/index.en.html>
5. European Commission: Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>
6. European Commission: Economic and Financial Affairs [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/economy_finance/index_en.htm
7. European Navigator [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ena.lu/>
8. World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.weforum.org/en/index.htm>
9. A Single Market for Capital [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/internal_market/top_layer/index_42_en.htm
10. Bank of England [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bankofengland.co.uk/>
11. Europe-Policy areas: Economic and Monetary Affairs [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://europa.eu/pol/emu/index_en.htm
12. EU Economic and Monetary Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurunion.org/News/eunewsletters/EUFocus/2009/EUFocus-EMU-Jan2009>.